

2. De rol van Mercurius in de horoskoop

Mercurius, het kleine en zeer beweeglijke planeetje vervult een zeer grote rol in elke horoskoop. Zijn grillige baan, vanaf de Aarde gezien, resulterend in een constante verandering tussen directe- en retrogradegang heeft enorme gevolgen voor elke geborene, zowel in de radix als progressief gezien. In dit artikel staat de rol van Mercurius als radixplaneet centraal.

Onder de planeten is Mercurius degene die de menselijke geest van wijsheid, goed beoordelingsvermogen en schrandtheid verschaft. Men kan tot zeer grote hoogten rijzen qua geleerdheid als Mercurius goed geplaatst staat in de horoskoop, ook nog eens rijst in het Oosten en verder goed geaspecteerd wordt door andere planeten. De horoskoop tijdens de geboorte, vanuit Mercurius bekeken, toont ons de mentaliteit van de geborene, of hij/zij slim is, een goed beoordelingsvermogen bezit, diepte van gedachten heeft en of hij/zij in staat is om een hogere opleiding met goed gevolg af te sluiten.

Er is een reden waarom de ene persoon op school op de toppen van zijn kunnen presteert en anderen nauwelijks meekunnen in het tempo en de moeilijkheidsgraad van de leerstof, om maar even twee extremen te noemen. Hij die het beste presteert, heeft over het algemeen een zeer sterke Mercurius en waarschijnlijk ook de best geaspecteerde Mercurius ten opzichte van zijn klasgenoten. Een goed geoefende astroloog zou aan de hand van zo'n horoskoop vrijwel direct de getalenteerde scholier kunnen aanwijzen.

Als leraren of onderwijzers de invloeden zouden kennen, waaronder de scholieren waren geboren, dan zou een betere scheiding kunnen worden gemaakt tussen optimaal presterende kinderen en de "mindere goden" en zou een vorm van afgestemd onderwijs kunnen plaatsvinden, waarin iedere leerling beter tot zijn recht zou komen. Dat dit onder het huidige onderwijsbestel van bezuinigingen onmogelijk is, is een andere zaak.

Mercurius vóór of ná de Zon rijzend of ondergaand

Er is een duidelijke reden, waarom sommige kinderen slecht zijn in leren en nauwelijks met een boek kunnen omgaan, terwijl andere getalenteerde wiskundigen zijn. Zeer vaak zien wij bij de eerste groep Mercurius aan de westkant ten opzichte van de Zon, bezig onder de horizon te verdwijnen, omdat de meeste planeten, wanneer zij bezig zijn net onder te gaan, sterk aan kracht inboeten en ook vaak op gevaarlijke situaties duiden.

Planeten die rijzen in het Oosten én vóór de Zon uitgaan én in de "juiste huizen" staan, hebben altijd een streepje voor op planeten die niet zo geconfigureerd staan.

Mercurius in de "juiste" huizen

Wat zijn die "juiste huizen"? In het algemeen zijn dit de huizen die door de Ouden als het meest gelukbrengend zijn geclassificeerd, zoals: (1) De Ascendant, (2) het MC en (3) het 11e huis dat als Bona Fortuna (het grote geluk) te boek stond bij de Ouden. De Ouden hanteerden nog een "speling" van 5 graden, voorafgaande aan het begin van elk huis, dus een planeet die 5 graden vóór de Ascendant stond, kon nog beschouwd worden als staande in de ASC. Het huis eindigde echter wél bij de 25e graad. Het gelukbrengende gebied was dus precies 30 graden groot. De door de Ouden gehanteerde huizensystemen waren o.a. het "tekens=huizen" systeem en het "gelijke huizen" systeem.

De verbranding van Mercurius

Een uitermate slechte positie voor Mercurius is wanneer hij "verbrand" staat, dat is op een afstand van minder dan 7½ van de Zon vandaan. Wanneer Mercurius zich binnen deze grens bevindt, maar progressief bezig is om zich uit dit gebied te verwijderen, dan is dat beter en geeft het aan dat de gezondheid en de mentale toestand zich langzamerhand zullen verbeteren. Slechter is het, wanneer de afstand steeds kleiner zou worden en Mercurius steeds meer verbrand zou raken. Om dit te beoordelen ontkomt men er niet aan om met progressies te werken en zo te bekijken hoe Mercurius en de Zon met elkaar het spel spelen.

Mercurius retrograde

Hetzelfde geldt voor een retrograde Mercurius bij geboorte. Men ontkomt er niet aan om met progressies te werken en te beoordelen wanneer Mercurius zijn directe loop weer hervat, waarmee grote keerpunten in het leven kunnen worden aangetoond. Is iemand met zo'n verbrande- of retrograde Mercurius alleen maar een slechtlerende scholier, niet capabel om zich te concentreren op leerstof en met boeken om te gaan? Bepaald niet.

Dergelijke mensenkinderen worden zeer vaak op de een of andere manier "gecompenseerd" door een ongewone slimheid, maar dan op een andere manier, om ergens een zakelijk succes van te maken. Vele verhalen zijn bekend van mensen die slecht presteerden op school en vaak gestraft waren, vernederd en later in het "echte leven" in staat waren om grote dingen te presteren, multinationals op te zetten en zelf schatrijk te worden, terwijl van de goed-lerende kinderen daarna niets meer gehoord werd en ze in de vergetelheid terecht kwamen.

Voor sommige kinderen zou het beter zijn als ze na de lagere school meteen naar de echte maatschappij zouden gaan. De echte wereld van ervaringen en zakendoen, omdat dit veel beter zou aansluiten op hun capaciteiten. Want kennis kan op verschillende manieren worden verkregen, ook buiten school (ik zou soms willen zeggen, het huidige onderwijsstelsel lijdzzaam ondergaand: juist buiten school). Zeer veel succesvolle mensen in de maatschappij hebben juist weinig schoolse opleiding gehad, maar ze zijn op de een of andere manier autodidact en kunnen zichzelf veel leren in de omgang met anderen, waardoor ze zo ver zijn gekomen in het leven.

De contacten van Mercurius met andere planeten

Aangezien Mercurius dé planeet bij uitstek is voor communicatie en verbindingen met anderen, is het essentieel dat Mercurius op de een of andere manier is verbonden met andere planeten in de horoskoop. Hoe meer aspecten hoe beter het is voor de werking van Mercurius. Ik moet hier het grote belang benadrukken van een veelvuldig geaspecteerde Mercurius in elke horoskoop voor een optimale werking van de hersenen, voor het vermogen van opnemen van leerstof en abstracte zaken en voor het kunnen aanleggen en/of onderhouden van relaties met anderen, relaties in de zin van allerlei persoonlijke- of zakelijke verbindingen met anderen. Het ergste wat men kan overkomen is een ongeaspecteerde Mercurius of een Mercurius die langzaamaan wordt "verbrand" door de Zon. In twee andere artikelen in de volgende Nieuwsbrief wordt het spel tussen Mercurius en de Zon uitgebreid beschreven.

Mercurius en de Maan in conjunctie of in een moeilijk aspect verbonden, geeft moeilijkheden om zaken goed op een rijtje te zetten. Het maakt dat er te veel indrukken zijn die niet goed door de hersenen verwerkt kunnen worden, waardoor verstrooiing optreedt. Men vergeet door het één de andere zaken weer. Hierdoor worden vele vergissingen gemaakt, is het gedrag soms grillig te noemen, komt men tot verkeerde inzichten en heeft men vaak het advies of de begeleiding van anderen nodig. Zijn beide planeten gunstiger verbonden via een sextiel of een driehoek, dan is vaak het geheugen uitstekend en dit is zeer gunstig voor het leren van talen, maar met dergelijke goede verbindingen is men overal goed in op school en natuurlijk ook later in het leven.

Ook de Maan is de vertegenwoordiger van een deel van hersenen, evenals de Zon dit is en Mercurius. Dit drietal moet dus zeer goed samenwerken wil het eindresultaat leiden tot iemand die goed kan leren en die zijn zaakjes goed op een rij heeft. Daarom is dit een van de eerste zaken om te bekijken in elke horoskoop, hoe de toestand is van de Zon, Maan en Mercurius. Dit is overigens ook de aanwijzing van de Ouden, zoals Ptolemeus, Dorotheus van Sidon, Vettius Valens en Firmicus Maternus en vele anderen.

Dit artikel kan eigenlijk bijzonder lang worden als overal in detail op gelet zou worden, bijvoorbeeld die ene zin: "Mercurius of de Maan in conjunctie". De beschrijving van hierboven is eigenlijk alweer een generalisatie, want de conjunctie kan in 12 tekens voorkomen en elk van deze twee planeten krijgt een volkomen andere werking in deze 12 tekens.

Zo zal de conjunctie in Vissen bijvoorbeeld voor de Maan zélf niet zo slecht zijn, want de Maan als waterplaneet staat goed in Vissen en geeft humanistische trekken, opofferingsgezindheid, verzorgende tendensen en maakt mediamiek. Mercurius echter staat in vernietiging in Vissen en ook nog eens in val en de oprechte werking van Mercurius gaat grotendeels verloren. Liegen kan men dan als de beste en feiten verdraaien en in transacties terecht komen die het daglicht niet kunnen verdragen. Men wordt vaak beschuldigd en krijgt te maken met lasterpraktijken en allerlei onbedoelde nare zaken. Nu zullen die twee planeten op de een of andere manier met elkaar moeten samenwerken in het teken Vissen om uit de problemen te geraken.

De Maan kan dit het beste en daarin ligt dan vaak de oplossing: zich richten op de zaken die de Maan aangeeft, dus wég uit het zaken doen, weg met het eigenbelang en zich richten op het lot van anderen zonder bijbedoelingen, de pure Maanfunctie dus. Of dit gaat lukken, is alweer afhankelijk of die hele conjunctie op de een of andere manier wordt beschermd. Dit kan gebeuren door goede aspecten op andere planeten of door aspecten (ook minder goede) met benefics. Niet te vergeten zijn de goede aspecten van de dispositor, Neptunus, want uiteindelijk zijn Mercurius en de Maan op "bezoek" in het "huis" van Neptunus. Als de gastheer hen gunstig gezind is, is de hele werking veel beter. U ziet, het is niet eenvoudig en dit is één voorbeeld en zo zouden wij kunnen doorgaan door de conjunctie van Mercurius en Maan in het teken Steenbok te plaatsen, waar de Maan in vernietiging staat, etc.

Ik moet dus een beetje algemeen blijven en ga verder met **de contacten tussen Mercurius en Saturnus**. Aspecten tussen deze planeten maken de geborene vaak moedeloos, pessimistisch, zwaar op de hand en het kan ook een ziekelijk gedrag aangeven. Veelal heeft men geen goed woord over voor anderen of alleen als het echt moet. Het is voor hen moeilijk om vrolijk te zijn en echt te genieten van het leven. Vaak zijn er ook bezwarende zaken om hen heen die opgelost moeten worden of veelal kunnen ze niet worden opgelost en berust men erin en meet men zich een bepaalde houding aan die hierboven is beschreven.

Heel anders gaat het eraan toe bij **de contacten tussen Mercurius en Venus**. Meestal is men vrolijk, optimistisch, vol van energie en levenslust, men danst en zingt en ziet het vrijwel altijd zitten. Er is veel hoop en geloof aanwezig op een goede afloop, maar deze hoop en geloof is gebaseerd op vertrouwen, zeer vaak en kinderlijk vertrouwen. Een zekere portie naïviteit is te bespeuren bij deze contacten. Vooral de "Saturnus"-man heeft flinke kritiek op de Mercurius-Venus personages: "wat zijn ze toch lichtzinnig...hoe krijgen ze dat optimisme voor elkaar...".

De contacten tussen Mercurius en Mars hebben altijd een grote scherpte, een felheid, een soort agressiviteit in zich. De spraak is bijna altijd fel, sterk gemotiveerd, luid van volume en soms bijtend en sarcastisch. De planeten Mercurius en Mars zijn geen vrienden van elkaar, zelfs bij goede contacten is het oppassen geblazen. Natuurlijk draait het hoofddenken altijd op volle toeren, is men scherp, snel besluitend en gericht op onmiddellijk resultaat. Het jaagt de prestaties op tot grote hoogten, maar aan de andere kant breekt het ook weer af wat eerst wordt opgebouwd, dat is de bruuske werking van Mars. De contacten tussen Mercurius en Mars leveren veelal affiniteit op met techniek en mechanica en bij schrijvers zien wij veelal cynische of sarcastische epistels verschijnen. Er is een portie bitterheid aanwezig die het gevolg is van bepaalde gebeurtenissen in het leven. Een woordenwisseling leidt dan snel tot ruzie en grofheden.

Ook hier moet goed worden gerelativeerd, want hóe staan Mercurius en Mars erbij. Staan ze sterk, in val, in vernietiging of verhoogd? Doet een bepaalde vaste ster nog een extra duit in het zakje? Allemaal zaken die onmiddellijk een rol spelen. Het is om die reden dat alle leerboeken onmogelijk alle combinaties en varianten opsommen tussen alle planeten met alle bijzonderheden: het aantal combinaties zou in de miljoenen lopen en dat kan in geen enkel boek worden gezet.

Als Mercurius conjunct staat met Uranus dan ziet men veelal een grote originaliteit. Men is inventief, ook grillig, veranderlijk, impulsief en de wil is erg groot. Natuurlijk trekt het "vreemde", het buitenissige erg aan, ook het verborgene heeft de interesse en zo komt men snel terecht bij de astrologie of andere wetenschappen met raakvlakken naar het occulte. Wanneer de conjunctie op een paar graden nauwkeurig is, binnen hetzelfde teken (alleen dan is er een echte conjunctie), dan komen vreemde gedragskenmerken sterker naar voren. De eigen(wijze) wil is zeer groot en het gedrag is zeer veranderlijk. Het nare met Uranus is dat deze planeet heel snel weer afbreekt wat met vele jaren zorg is opgebouwd.

Deze mensenkinderen zijn vaak hervormers en gooien de gevestigde structuren opzij. Wanneer de planeet Mars deze hele conjunctie slecht zou "voeden", dan wordt men een revolutionair en schuwt het geweld niet. Als de conjunctie goed wordt "gevoed" door benefics of door de Lichten, dan kan men uitvindingen doen of nieuwe zakelijke concepten ontwikkelen, en dan zien wij weer terug dat dergelijke kinderen op school niet te houden waren, zich niet konden concentreren, slechte cijfers haalden, maar eenmaal vrij (Uranus) dan komen ze tot de grootste hoogten.

Ook hier is het dus alweer goed kijken naar de conjunctie Mercurius-Uranus, in welk teken staat deze en wat doet de dispositor van het teken van de conjunctie? Krijgt de conjunctie de steun van benefics of juist van malefics? Dit levert dan alweer direct extra moeilijkheidsfactoren op die men als astroloog moet zien te ontrafelen. Niemand zei dat astrologie makkelijk was.

Afflicties van Mercurius

Mercurius is op de Maan na het meest beweeglijke planeetje in de horoskoop, zelfs zijn baan rond de Zon is astronomisch gezien een zeer gecompliceerde met een teruglopende knoop en een veranderende hellingshoek ten opzichte van de Zonebaan en het Schwarzschild effect dat pas laat in de 21^e eeuw wiskundig werd opgelost.

Mercurius verandert onregelmatig snel van bewegingsrichting en dit geheel van factoren maakt Mercurius tot een zeer "nerveuze" planeet. Het is dan ook niet verwonderlijk dat Mercurius het zenuwstelsel regeert en alle nerveuze aandoeningen. Grote afflicties van Mercurius (dus beschadigingen door een slechte positie gecombineerd met slechte aspecten door planeten die ook niet goed staan) geven dan allerlei mentale problemen, zoals "gestoordheid", zelfs waanzin, hallucinaties, melancholische verschijnselen en een hele waslijst van aandoeningen, zoals o.a. manies, epilepsie of verlamningsachtige zaken. Mercurius wordt het meest aangetast in de beweeglijke tekens Tweelingen, Maagd, Boogschutter en Vissen. Vooral het laatste is sterk verantwoordelijk voor allerlei sociale- en emotionele problemen. Van deze vier beweeglijke tekens zijn er drie ook nog eens een "dubbelteken": Tweelingen, Boogschutter en Vissen. De verstrooiing van de planeetkracht in deze dubbeltekens is sterk, juist voor Mercurius.

Mercurius regeert natuurlijk niet alleen maar het brein en het intellect, maar ook de tong, de handen en armen en schouders en de uitersten van het lichaam (vingers en tenen), maar ook het ademhalingsapparaat, zoals longen en bronchiën. Wanneer Mercurius dus zwaar beschadigd staat, heeft dit ook gevolgen voor een of meerdere van de hierboven aangegeven lichaamsdelen. Veelal is de zenuwachtigheid direct te zien aan het wriemelen met handen of armen of benen die niet stil te houden zijn. Nagelbijten hoort daar ook bij.

In "stomme" tekens (Kreeft, Schorpioen, Vissen) kan een zwaar beschadigde Mercurius wijzen op spraakproblemen: stotteren, slecht uit woorden kunnen komen. Daar waar men zich wel normaal kan uiten, ziet men dat ze veel praten, veel roddelen en opscheppen. In de luchttekens kan het veel hoesten aangeven, vooral droge hoest of droge bronchitis.

Mercurius goed geplaatst en geaspecteerd

Een nare combinatie, zoals Mercurius en Mars levert de grootste problemen op, zoals hierboven al beschreven werd. **Een goede combinatie tussen Mercurius en Mars** kan natuurlijk goed gaan werken voor de geborene. Mars die de techniek aangeeft, het mes of het geweer, kan dan goede specialisten aangeven, zoals top-chirurgen (mes) of jagers die de wildstand controleren (geweer) en uitstekende techniekers, vooral op mechanisch gebied, dus wat bewegende delen betreft. Mars die in zo'n combinatie de "zwaardere" planeet is en zijn invloed aan Mercurius overdraagt, maakt zo iemand een scherpe spreker, een uitstekende debater die elke discussie moeiteloos wint, maar ook geeft Mars dan moed aan, de moed om dingen te durven zeggen, de moed om taboes open te breken, de moed om hoger geplaatsten aan te spreken of aan te vallen. In ieder geval geeft het een acuutheid aan van denken, de gedachtencombinaties komen "als vanzelf" en binnen een fractie van een seconde wordt het antwoord geformuleerd.

Deze snelheid is er ook met de combinatie Mercurius en Uranus en af en toe ook met Pluto. Die snelheid is er zeker niet met Saturnus, want Saturnus heeft als "zwaardere" planeet het overwicht en die houdt graag van langdurig nadenken en nog eens overdenken en risico's uitsluiten en als dit alles klopt dan...dan komen de eerste woordjes, onder voorbehoud natuurlijk!

De goede combinatie Mercurius en Saturnus maakt zeer constructief, zeer degelijk, oerdegelijk en ook saai. Risico's worden uitgesloten, wel veilig natuurlijk, maar het kost allemaal tijd en voor snelle beslissers is dit geen goede combinatie, wel een degelijke natuurlijk. Schakers, dammers en andere denksport beoefenaars (Go, etc.) kunnen zo'n combinatie volledig tot hun recht laten komen.

De combinatie tussen Mercurius en Venus kan eigenlijk nooit slecht zijn, qua aspect althans, want deze planeten kunnen in de radix een maximale hoek maken van ca. 73 graden. Mogelijke aspecten zijn dan de conjunctie, halfsextiel, halfvierkant en sextiel. Veelal staat muziek, dichtkunst, gewone kunst en toneel op het programma. Vooral de conjunctie kan veel talent op een van deze vlakken geven. Veel kunstenaars hebben deze combinatie in hun horoskoop en ze zijn in staat om het grote publiek te laten genieten van hun creaties.

Nooit slecht qua aspect, schreef ik, maar qua positie moet men goed bekijken in welk teken zo'n conjunctie staat. Als Venus erg slecht staat (in val, vernietigd) dan kunnen er grote problemen ontstaan met en door vrouwen en kunnen financiële problemen ontstaan en is Venus niet opbouwend, maar verkwistend. Dan rookt, eet, drinkt men graag en veel en komen daardoor ziekten tevoorschijn.

Mercurius nog een keer tot slot

Laten wij nog een keer vaststellen dat Mercurius voor een groot deel verantwoordelijk is voor de mentaliteit van de geborene en dat bepaalde gedachtenkronkels door dit grillige planeetje worden veroorzaakt.

Niemand kan het helpen dat hij/zij met bepaalde kenmerken is geboren die afhankelijk zijn van de combinaties die Mercurius met andere planeten maakt in de geboortehoroskoop. Als wij de bedelaar in de straat negeren die met zijn krantje de hele dag staat te venten, wie of wat negeren wij dan eigenlijk?

Oké, hij heeft het niet "gemaakt" in de maatschappij, misschien was hij ooit wel succesvol. Ergens heeft hij het contact verloren met de maatschappij, hij is de "paria", de "dakloze". "WIJ" zijn nu wel succesvol, blijkbaar is Mercurius ons nu, progressief gezien, gunstig gezind, maar voor hoelang? Maar wat als Mercurius binnenkort retrograde gaat lopen en al teruglopend een onderling vierkant maakt met een malefic. Zijn wij dan nog zo goed, hebben wij dan alles nog in de hand? Verliezen wij ons huis of een familielid of ons verstand? Ik heb het vaak genoeg in de horoscopen van cliënten gezien dat Mercurius hoe klein dit planeetje ook is voor veel onheil kan zorgen.

Heb wat compassie voor de minder bedeelden, de mindere qua bezittingen, maar ook voor de mindere qua mentale vermogens. Wij staan nu misschien op "het scherpst van de snede" in het leven, maar zal dit altijd zo blijven? Hoe willen wij later zélf behandeld worden als wij het misschien niet meer op een rijtje hebben, zenuwziek zijn geworden of door een ongeluk een bepaalde handicap hebben opgelopen? De dakloze kan er wellicht weer bovenop komen met een beetje hulp, een gehandicapte kan weer meer levensvreugde krijgen met wat extra aandacht, voorbeelden te over wat er allemaal wel niet mogelijk is. In deze "Vissen"-aflevering van de Nieuwsbrief is dit eigenlijk wel een toepasselijk verhaal. Vissen is één van de zodiaktekens dat veel compassie kan opbrengen.

Laten wij onze menselijke Mercurius een wat luidere stem geven, kijk eens in uw eigen horoskoop naar uw Mercurius, wat kan hij, en dus U voor een **ander** doen? Hoe onbevooroordeeld staat hij eigenlijk? Hoe filantropisch zou hij kúnnen werken? Kijk dan niet alleen in de radix, maar juist vooral progressief, want dát geeft pas echt een mogelijk keerpunt aan ■

(c) Johan Ligteneigen